

Archeologienota

Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem en archeologische opgraving

Oostrozebeke Ter Priemstraat-Nieuwstraat (prov. West-Vlaanderen)

Auteur: Lynn DEVALCKENEER
Stijn CASSELMAN
Bart BARTHOLOMIEUX
Christof VANHOUTTE

Projectcode: 2026E163

1. Aanleiding vooronderzoek

Zie het verslag van resultaten bureauonderzoek (2026E163).

2. Resultaten vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig, alle relevante beschikbare bronnen zijn teruggevonden en geraadpleegd. Inzake historisch bronnenmateriaal zijn de relevante bestaande bronnen en historische kaarten geraadpleegd via internet. Bijkomend archiefonderzoek is niet uitgevoerd omdat dergelijke studie van dusdanige omvang is dat dit niet kan ingepast worden binnen deze archeologienota. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site echter niet gestaafd worden. Daarom is voor het volledige projectgebied verder onderzoek noodzakelijk. Gezien het potentieel van het projectgebied (steentijden tot en met de nieuwe tijd) en haar topografische ligging (gelegen tussen de Mandel en de Leie en nabij kleinere waterlopen), wordt een vervolgonderzoek enerzijds in de vorm van landschappelijke boringen, mogelijk gevolgd door een vooronderzoek met ingreep in de bodem geadviseerd ter hoogte van een zone voor grondverbetering en anderzijds in de vorm van een archeologische opgraving als een op zichzelf staande fase tijdens de uitvoering van de geplande werken geadviseerd voor enkele geselecteerde zones. Voor een uitgebreide evaluatie van de verschillende onderzoeksmethoden, wordt verwezen naar het verslag van resultaten (hoofdstuk 2.5).

Hieronder worden de voorwaarden beschreven waaraan het verdere onderzoek *in situ* moet voldoen. Het uitgestelde traject is noodzakelijk aangezien het advies een archeologische opgraving als een op zichzelf staande fase tijdens de uitvoering van de geplande werken betreft enerzijds en het juridisch niet wenselijk is anderzijds. De archeologische werken dienen met andere woorden te worden afgestemd op de uitvoering van de geplande werken.

3. Gemotiveerd advies

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig, alle relevante beschikbare bronnen zijn teruggevonden en zijn geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site echter niet gestaafd worden. Daarom is voor een deel van het projectgebied verder vooronderzoek noodzakelijk. Enerzijds gaat het de zone voor grondverbetering ter hoogte van de Nieuwstraat waar een in eerste instantie een landschappelijk bodemonderzoek dient plaats te vinden, mogelijk gevolgd door een vooronderzoek met ingreep in de bodem. Anderzijds worden enkele zones geselecteerd om een opgraving uit te voeren als een op zichzelf staande fase tijdens de uitvoering van de geplande werken.

Op heden wordt geen fasering van het geadviseerde vooronderzoek voorzien. Indien hiervan wordt afgeweken, dient dit gemotiveerd te worden bij de opmaak van het verslag.

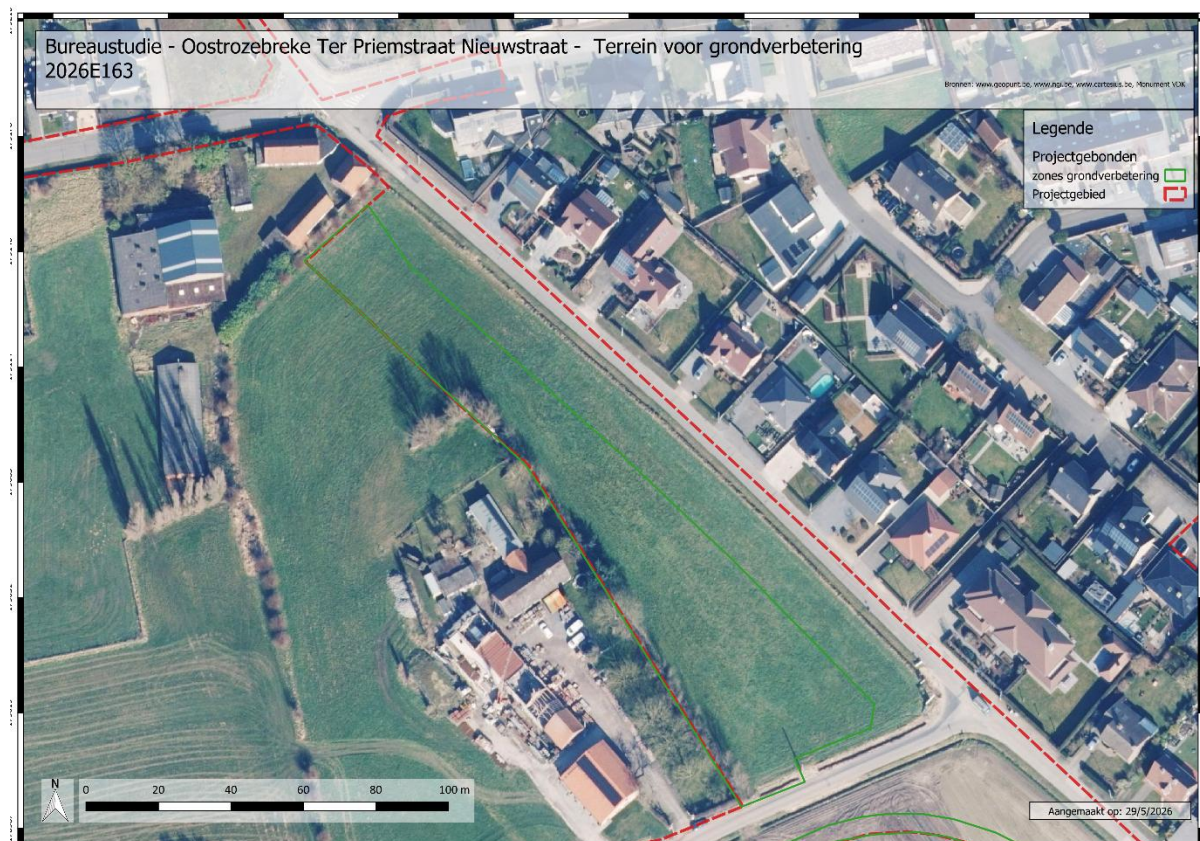
Het uitgestelde traject is noodzakelijk omdat de gronden op dit moment niet beschikbaar zijn voor onderzoek enerzijds en het advies anderzijds bestaat uit een archeologische opgraving als een op zichzelf staande fase tijdens de uitvoering van de geplande werken.

Hieronder worden de voorwaarden beschreven waaraan de verschillende onderzoeksfases moeten voldoen.

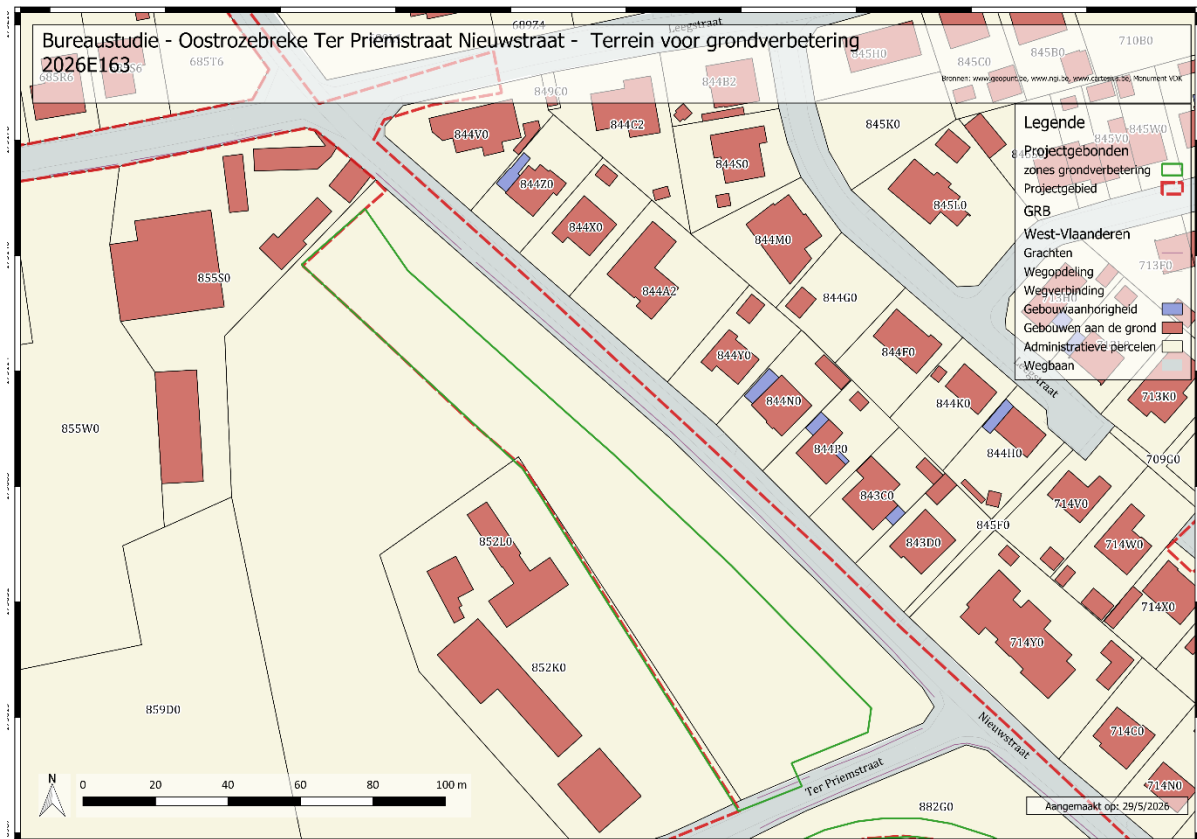
4. Vooronderzoek met ingreep in de bodem

4.1. Planafbakening

Het terrein voor grondverbetering heeft oppervlakte van ca. 5486 m² en dient onderzocht te worden door middel van landschappelijke boringen (eventueel aangevuld met archeologische boringen) en proefsleuven (Figuur 1 en Figuur 2).

Figuur 1: Projectgebied en onderzoeksgebied op een recente orthofoto uit 2025 (bron: geopunt.be)

Figuur 2: Plangebied en onderzoeksterrein op de kadasterkaart (GRB) (bron: geopunt.be)

4.2. Vraagstelling

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de ontwikkeling van het projectgebied. Hieronder worden de specifieke (niet limitatieve) onderzoeksvragen per methode weergegeven. Elke onderzoeksmethode is succesvol beëindigd wanneer haar vraagstellingen succesvol kunnen worden beantwoord. Zolang niet alle onderzoeksvragen succesvol kunnen worden beantwoord, dient men over te gaan op de volgende onderzoeksmethode zoals besproken in hoofdstuk 2.5. van het verslag van resultaten.

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de ontwikkeling van het projectgebied. Hieronder worden de specifieke (niet limitatieve) onderzoeksvragen per methode weergegeven. Elke onderzoeksmethode is succesvol beëindigd wanneer haar vraagstellingen succesvol kunnen worden beantwoord. Zolang niet alle onderzoeksvragen succesvol kunnen worden beantwoord, dient men over te gaan op de volgende onderzoeksmethode zoals besproken in hoofdstuk 2.5. van het verslag van resultaten.

○ **Landschappelijke boringen**

- Wat is de bodemkundige opbouw van het terrein? Komt deze overeen met de gekarteerde bodemtypes op de bodemkaart of met de waargenomen bodemtypes bij onderzoek in de omgeving?
- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem (beschrijving + duiding)
- Is er een intacte bodem aanwezig? Hiermee wordt een bodemopbouw bedoeld die door recente activiteiten niet zo sterk afgetopt of vergraven is dat alle archeologisch relevante lagen verdwenen zijn.
- Is er een colluviumpakket? Zo ja: op welke diepte bevindt dit zich en wat is de dikte hiervan?
- Is er een begraven bodem aanwezig? Zo ja: wat is de dikte ervan?
- Heeft de huidige bebouwing een verstoring van de bodem meegebracht? Zo ja: in welke mate?
- Zijn er zones aanwezig die interessant konden zijn voor de prehistorische mens?
- Is er een archeologisch niveau aanwezig en zo ja: op welke diepte bevindt dit zich?
- Kan de aanwezigheid van een archeologische site binnen het projectgebied worden uitgesloten?

○ **Verkennde en waarderende archeologische boringen/proefputten in functie van steentijd artefactensites:**

- Zijn er mobiele (prehistorische) artefacten aanwezig? Zo ja: uit welke periode stammen deze?
- Is er sprake van concentraties met een hoge densiteit aan mobiele artefacten? Is het mogelijk deze af te bakenen?
- Met welke bodemhorizont (-en) worden de mobiele artefacten geassocieerd?
- Is er sprake van de aanwezigheid van één of meerdere prehistorische sites? Zo ja: welke is de bewaringstoestand van deze sites?
- Kan worden uitgesloten dat er voor de periodes volgend op de prehistorie een archeologische site aanwezig is binnen het projectgebied?

○ **Proefsleuven**

- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?

- Is er een archeologische site aanwezig binnen het projectgebied?
- Welke zijn de verder te nemen maatregelen in functie van de geplande werken?

4.3 Plan van aanpak

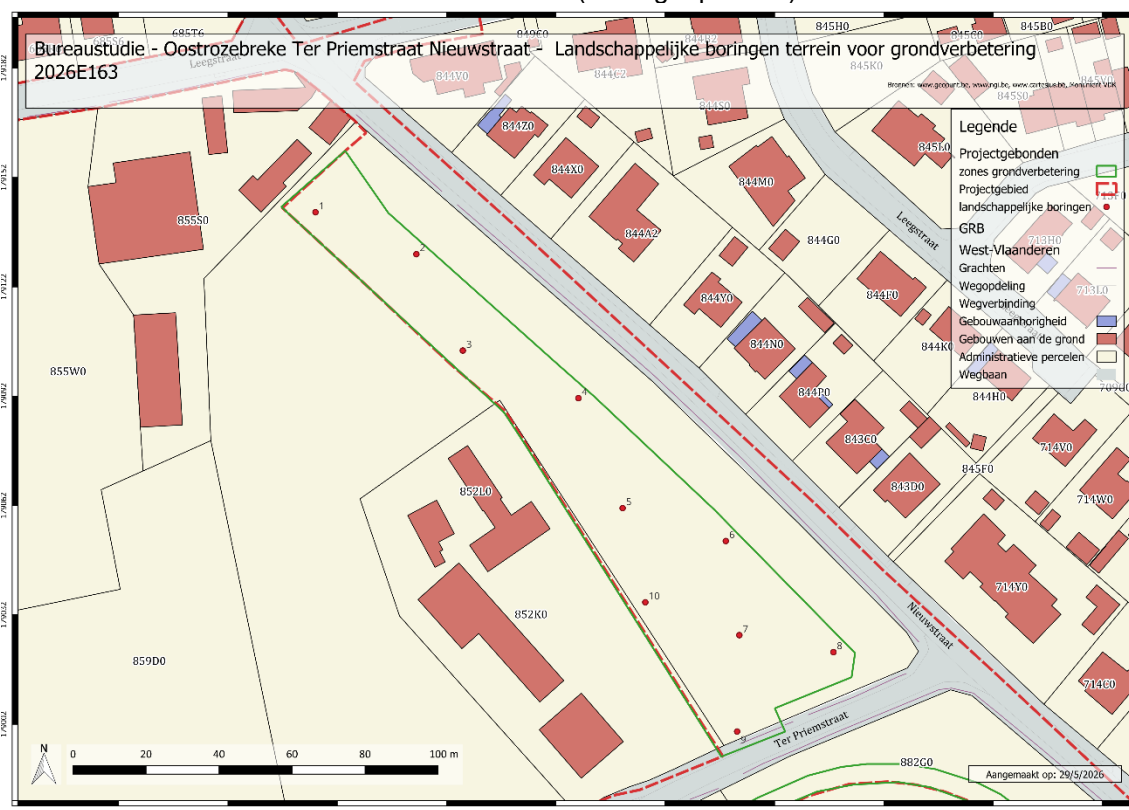
Hieronder wordt per voorgestelde onderzoeksmethode de te hanteren techniek beschreven:

Met behulp van landschappelijke boringen kan de bodemopbouw en de bewaringstoestand worden onderzocht. Op die manier kan ook snel het eventuele potentieel aan prehistorische aanwezigheid worden nagegaan. Hiermee wordt een intacte ABC-bodemopbouw, podzolbodem of afgedekte bodem bedoeld. Het landschappelijk booronderzoek dient te gebeuren met een Edelmanboor met een diameter van 7 cm waarbij de boringen worden geplaatst in een verspringend gelijkbenig driehoeksgrid van 30x30 m (Figuur 3 en Figuur 4). Indien er door terreinomstandigheden, die nog niet exact gekend zijn dient te worden afgeweken van dit patroon, dient dit gemotiveerd bij de opmaak van het verslag.

De diepte van de boringen is afhankelijk van de bodemopbouw en in functie van het bepalen van de bewaringstoestand en het nagaan van de aan- of afwezigheid van een begraven bodem. Op basis van de resultaten van dit onderzoek kunnen al dan niet geschikte zones worden afgebakend voor verder verkennend archeologisch booronderzoek. In ieder geval dient minstens geboord te worden tot 0,20 m onder de bovengrens van de C-horizont (moederbodem). Zo kan een volledig beeld van de bodemopbouw geregistreerd worden.

Figuur 3: Projectgebied, onderzoeksgebied en locaties voor landschappelijke boringen op een recente orthofoto uit 2025 (bron: geopunt.be)

Figuur 4: Projectgebied, onderzoeksgebied en locaties voor landschappelijke boringen op de kadasterkaart (GRB) (bron: geopunt.be)

- **Verkennde archeologische boringen¹**

Wanneer op basis van het landschappelijk booronderzoek bepaalde zones kunnen worden afgebakend met een intacte ABC-bodemopbouw, podzolbodem of afgedekte bodem, dient dit verder onderzocht te worden zodoende de aan- of afwezigheid van steentijdsites te kunnen vaststellen. Hiertoe wordt op de potentieel geschikte zones een verkennend archeologisch booronderzoek uitgevoerd. Het boren gebeurt met een Edelmanboor met een diameter van 15 cm in een verspringend gelijkbenig driehoeksgrid van 10 op 12 m. Registratie van de bodemopbouw gebeurt zoals bij het landschappelijk booronderzoek.

De opgeboorde boorstalen worden nat gezeefd op maaswijdte 1mm en door een steentijdspecialist onderzocht op archeologische indicatoren (vuursteen, puin, al dan niet verbrand bot, aardewerk, etc.).

Een exact boorplan kan pas opgesteld worden na uitvoering van het landschappelijk booronderzoek.

- **Waarderende archeologische boringen/proefputten in functie van steentijd artefactensites²**

Wanneer op basis van het verkennend archeologisch booronderzoek bepaalde zones kunnen worden afgebakend met mobiele (prehistorische) artefacten of ecofacten, dient dit verder onderzocht zodoende de prehistorische site verder te kunnen waarderen. Bij grote zones met een goed bewaard bodemprofiel kan het best het boorgrid verdicht worden (5x6 m). Indien het kleine clusters betreft of de bewaring van de bodem is minder goed, kan men best opteren voor de inplanting van proefputten van 1 m². Aantal en inplanting is afhankelijk van de resultaten van het booronderzoek. Bij uitgraven wordt de teelaarde apart ingezameld en wordt gewerkt met zeefvakken van 0,5x0,5 m. Op die manier kunnen de resultaten van het vooronderzoek meegenomen worden bij een eventueel vervolgonderzoek. In het vlak aanwezige sporen worden geregistreerd en de vulling wordt apart ingezameld. De profielputten worden verdiept tot in het steriel zand waarbij om de 10 cm een nieuw vlak wordt aangelegd. Per eenheid (put, kwadrant, niveau, spoor) wordt de ingezamelde grond nat gezeefd op maaswijdte 1 mm en na het drogen door een vuursteenspecialist geanalyseerd. Na afloop van het veldwerk wordt per proefput minimaal 1 profiel gedocumenteerd door een bodemkundige.

¹ https://onderzoeksbalans.onroerenderfgoed.be/onderzoeksbalans/archeologie/methoden_en_technieken/terreinevaluatie/booronderzoek (geraadpleegd op 2/9/2016)

² https://onderzoeksbalans.onroerenderfgoed.be/onderzoeksbalans/archeologie/methoden_en_technieken/terreinevaluatie/booronderzoek (geraadpleegd op 2/9/2016)

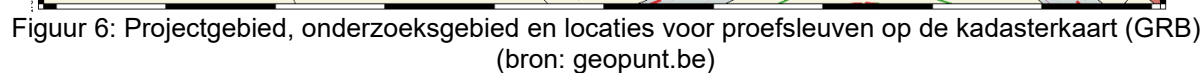
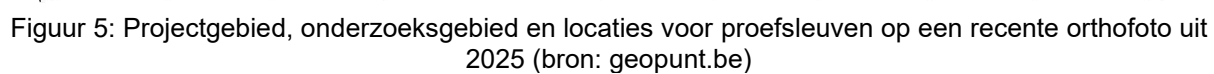
Een exact boor- en/of proefputtenplan kan pas opgesteld worden na uitvoering van de verkennende archeologische boringen.

- **Proefsleuven/proefputten**

Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient gebruik gemaakt van de inplanting van parallelle ononderbroken proefsleuven over het onderzoeksgebied waar de landschappelijke boringen aantonen dat het bodemprofiel intact is. Hiermee wordt een bodemopbouw bedoeld die door recente activiteiten niet zo sterk is afgetopt of danig is vergraven dat alle relevante archeologische lagen verdwenen zijn.

Bij de inplanting bedraagt de afstand tussen de proefsleuven minimum 12 m en maximum 15 m (van middelpunt tot middelpunt)³. Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2 m breed en bij voorkeur noordwest-zuidoost georiënteerd. Op die manier is er het meeste kans om sporen van oude landelijke gebouwen die in de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen hoofdzakelijk zuidoost-noordwest zijn georiënteerd, aan te snijden (Figuur 5 en Figuur 6). Per sleuf en minstens om de 50 m wordt machinaal een profielput aangelegd, op een dermate manier dat er een geschrinkt patroon ontstaat en men in feite om de 25 m een zicht heeft op de bodemopbouw van het onderzoeksterrein.

³ Als men de kosten-baten afweging maakt, is deze methode van proefsleuven het meest aangewezen om archeologische sites op te sporen en te prefereren boven andere systemen. Zie *Onderzoeksrapport agentschap Onroerend Erfgoed 48. Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie.*

Er worden extra volgtseuven, dwarsseuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen. Er wordt 10% van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van seuven en 2,5% door middel van volgtseuven, dwarsseuven of kijkvensters. Op die manier wordt 12,5% van het onderzoeksgebied onderzocht en kan met een minimale kost een betrouwbare inschatting gemaakt worden omtrent het archeologisch potentieel van de site. Zodoende kan men ook beter de onderzoekstermijn en –kost inschatten bij een eventueel vervolgonderzoek.⁴

Zoals eerder reeds gesteld, worden binnen het projectgebied bepaalde zones op de bodemtypekaart als uitgeveende gronden gekarteerd. Het is bijgevolg mogelijk dat door deze ontginningsactiviteiten het archeologisch niveau volledig werd weggegraven en kenniswinst bijgevolg niet langer mogelijk blijkt. Indien tijdens de uitvoering van het proefsleuvenonderzoek ter hoogte van deze zones zou blijken dat hun aanleg zich binnen een volledig verstoorde ondergrond zou afspelen, dient dit niet verder onderzocht te worden. De veldwerkleider kan de afweging maken om deze toestand voor de resterende zones van het projectgebied met ene gelijkaardige bodemkundige benoeming, in kaart te brengen door de systematische aanleg van testputten. De omvang en de locatie van deze testputten gebeurt op aanwijzen van de veldwerkleider die op basis van deze informatie de inschatting kan maken indien het voortzetten van het vooronderzoek al dan niet enige kenniswinst zal opleveren.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na afloop van het terreinonderzoek worden seuven en putten opnieuw gedicht met de eerder uitgegraven grond. Dit gebeurt op een dergelijke manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt. Indien nodig worden kwetsbare sporen (bijvoorbeeld brandrestengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Indien er dient te worden afgeweken van dit patroon, dient dit gemotiveerd te worden bij de opmaak van het verslag.

Het archeologisch ensemble zal gedurende en na het afronden van het onderzoek bewaard worden bij de aannemer archeologie. Na afronding en oplevering van de rapportage wordt het ensemble definitief bewaard op de plaats naar keuze van de bouwheer. Dit gebeurt in overleg met opdrachtgever voor de aanvang van het project. Bewaring gebeurt conform de bepalingen in de Code Van Goede Praktijk (hoofdstuk 30.2).

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hierboven beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. De diverse fases van vooronderzoek moeten niet uitgevoerd worden indien de geplande bouwwerken, waarvoor deze archeologienota wordt opgesteld, niet zullen worden uitgevoerd.

⁴ Haneca K., Debruyne S., Vanhoutte S., Ervynck A. 2016. Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie. *Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed*.

Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden. Het gefundeerd kunnen beantwoorden van de vraagstelling is dus het evaluatiecriterium aan de hand waarvan de erkende archeoloog zal bepalen of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.

4.4 Gewenste competenties

- In het kader van het proefsleuvenonderzoek dient het team te bestaan uit minstens 2 archeologen waarbij minstens één van de uitvoerende archeologen ten minste 120 werkdagen veldervaring heeft met onderzoek op zandbodems en beide beschikken over minstens 20 werkdagen veldervaring wat betreft proefsleuvenonderzoek.
- Gedurende het terreinwerk dient een (assistent-) aardkundige op afroep aanwezig te zijn bij het aanleggen, registeren en interpreteren van de referentieprofielen; voor het nemen van stalen, het bepalen van de analysestrategie en het uitvoeren en interpreteren van analyses. De (assistent-) aardkundige voert dit uit conform de bepalingen inzake referentieprofielen en aardkundige staalname (hoofdstuk 10.3 en 10.4 CvGP). De (assistent-) aardkundige moet beschikken over aantoonbare ervaring met zandbodems.

5. Archeologische opgraving als een op zichzelf staande fase tijdens de uitvoering van de geplande werken

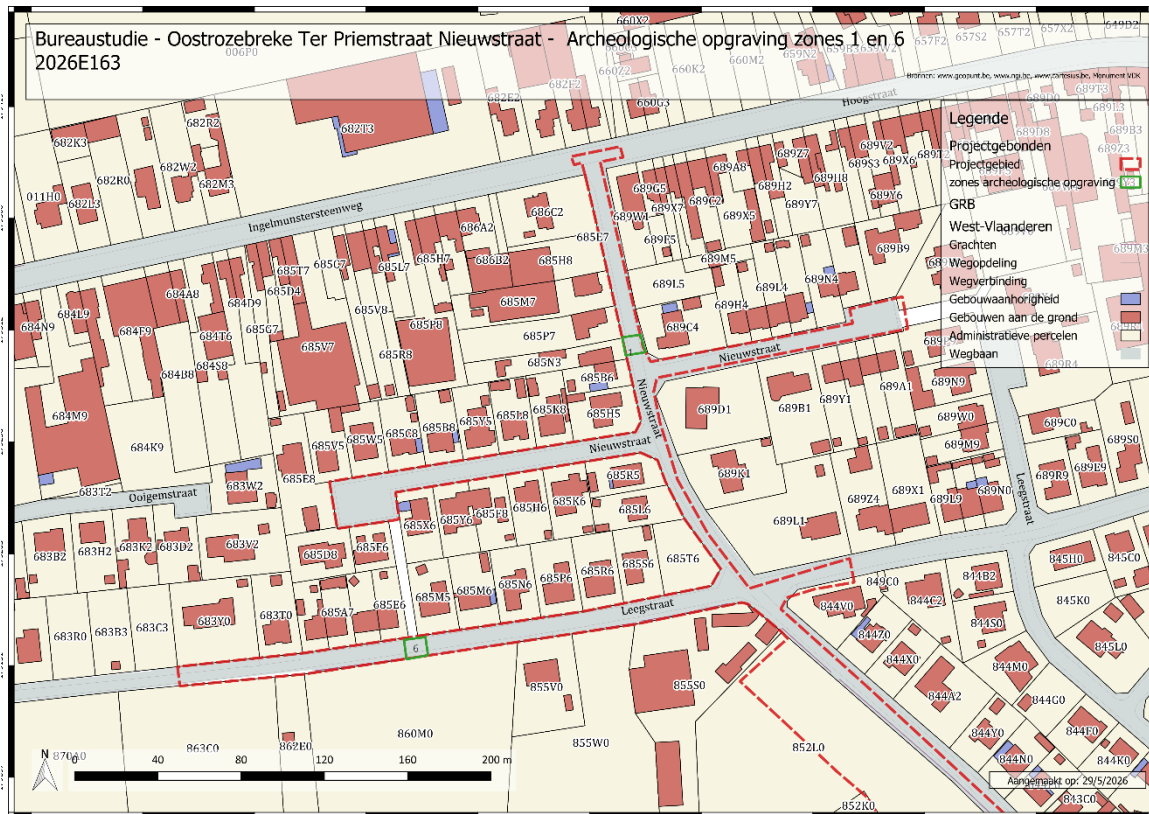
5.1. Planafbakening

Binnen de zones van de geplande rioleringswerken en aanleg van nieuwe bovenbouw met fietspaden, worden enkele zones aangeduid ter hoogte van de Nieuwstraat, de Ter Priemstraat en de Leegstraat voor archeologisch onderzoek. Dit onderzoek dient te worden beschouwd als een archeologische opgraving als een op zichzelf staande fase tijdens de uitvoering van de geplande werken.

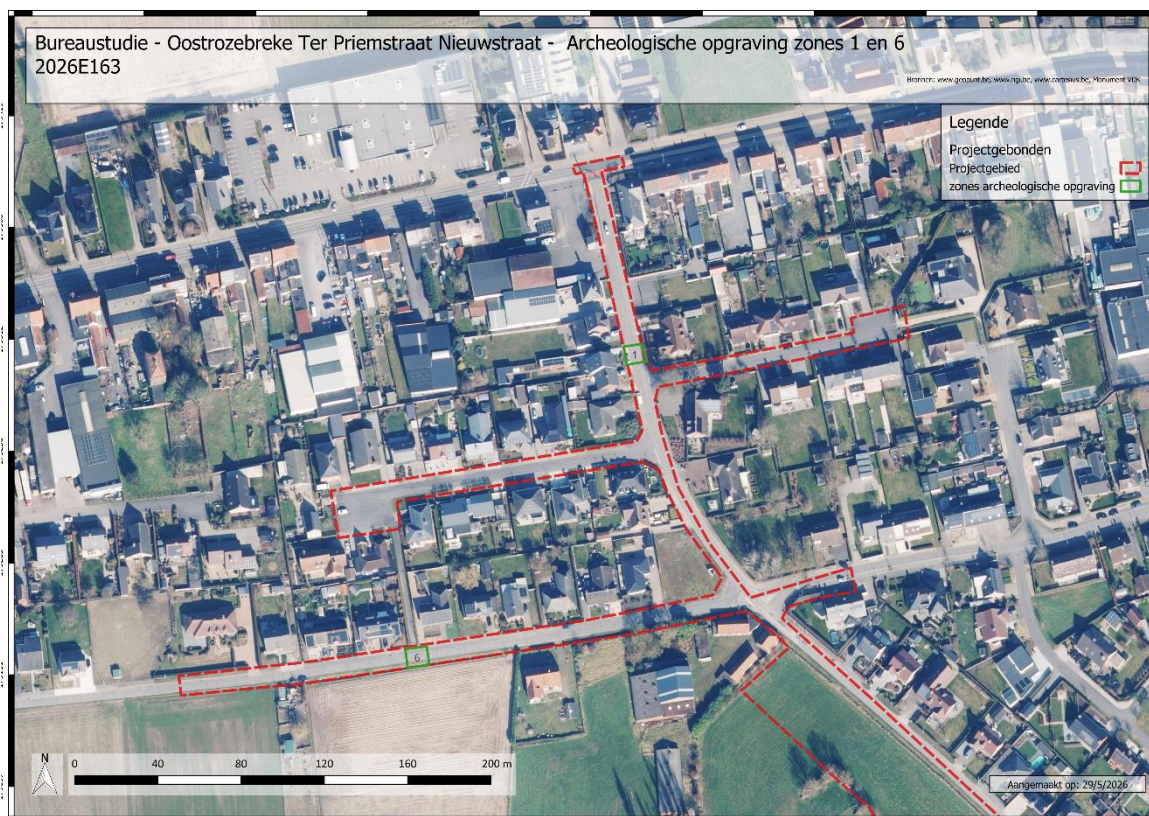
De locaties werden geselecteerd aan de hand van de historische kaarten. Namelijk waar de huidige wegtracés een historische voorganger kenden op de historische kaarten. Anderzijds werden ook de bestaande leidingen in geprojecteerd en de zones die het minst verstoring lijken te hebben ondergaan werden geselecteerd. Ook de geplande werken werden geprojecteerd om de zones met een meer gerichte kennis van impact te kunnen selecteren. De afmetingen van de putten omvatten de volledige breedte van de rijweg en houden ongeveer dezelfde lengte aan.

Hieronder volgt een overzicht van de geselecteerde zones, hun oppervlakte en geplande verstoringsdiepte:

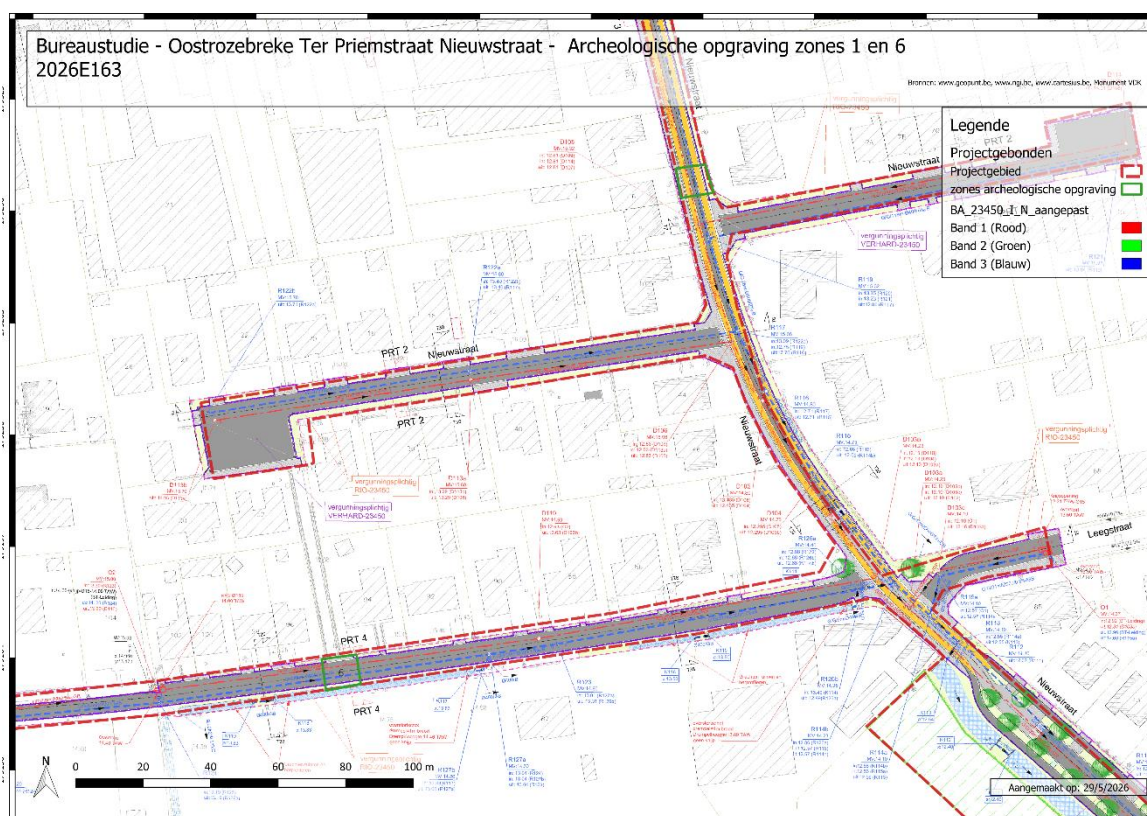
Zone	Locatie	Oppervlakte	Ingrepen
1	Nieuwstraat	81 m ²	Tot ongeveer 2,51 m (DWA) en 2,52 m (RWA) - mv
2	Nieuwstraat	180 m ²	Tot ongeveer 1,85 m (RWA) en 2,83 m (DWA) - mv
3	Nieuwstraat	96 m ²	Tot ongeveer 1,4 m (RWA) en 1,41 m (DWA) - mv
4	Ter Priemstraat	55 m ²	Tot ongeveer 3,6 m (DWA) en 2,22 m (RWA) – mv
5	Ter Priemstraat	66 m ²	Tot ongeveer 2,72 m (RWA) en 2,38 m (DWA)) – mv
6	Leegstraat	95 m ²	Tot ongeveer 1,81 m (RWA) en 1,73 m (DWA) - mv

Figuur 7: Zones 1 en 6 aangeduid op GRB (bron: geopunt.be)

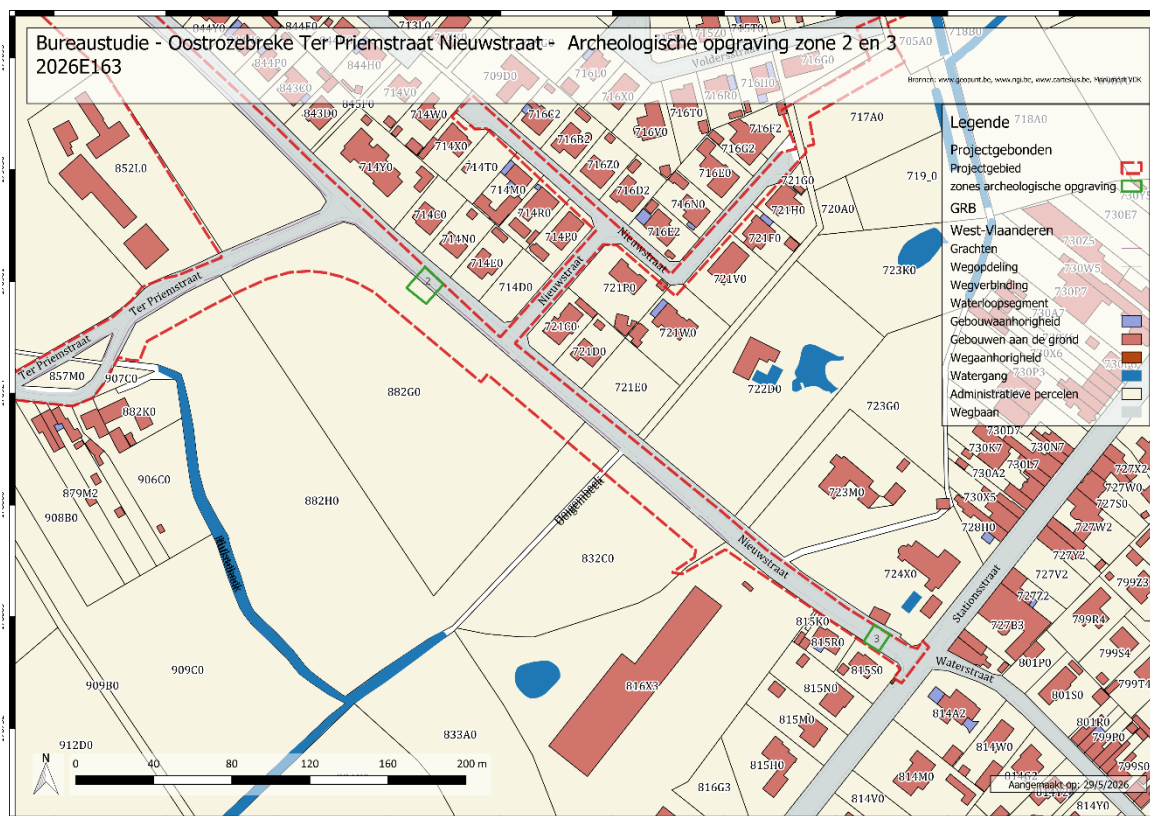
Figuur 8: Zones 1 en 6 aangeduid op luchtfoto (bron: geopunt.be)

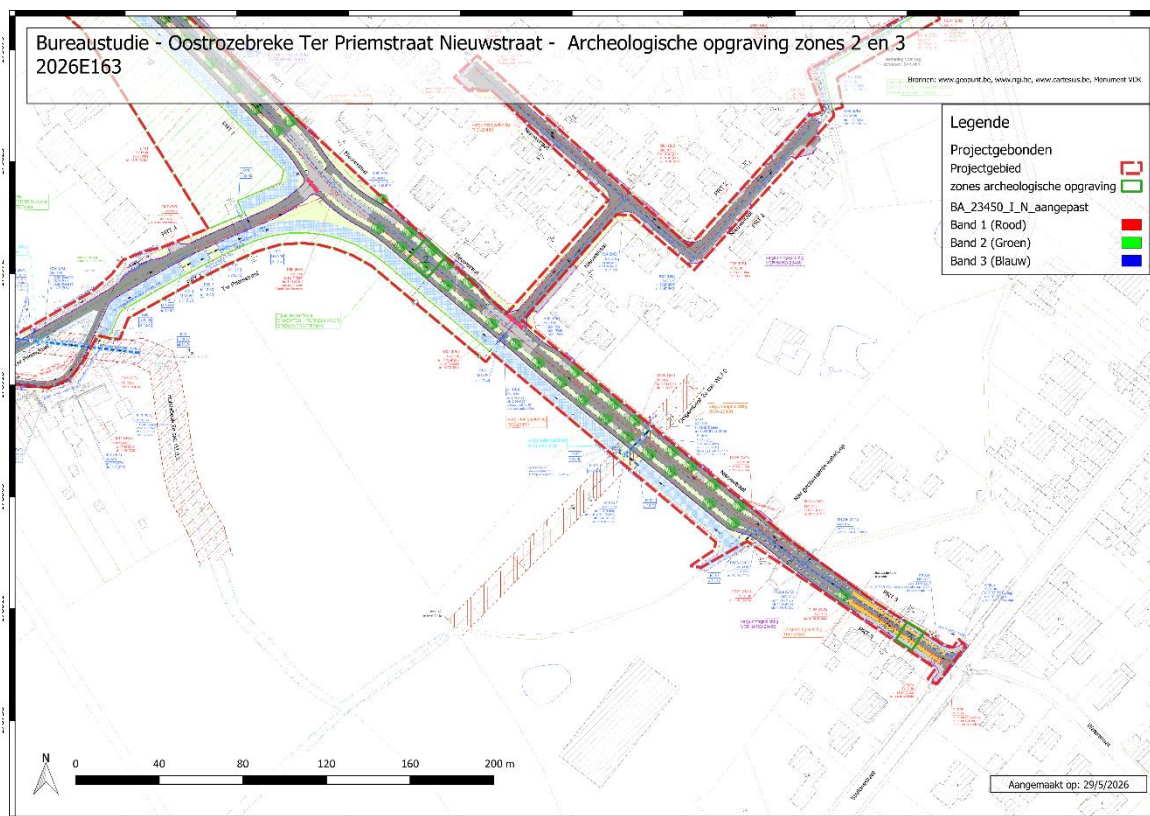
Figuur 9: Zones 1 en 6 aangeduid op geplande werken (bron: geopunt.be)

Figuur 10: Zones 2 en 3 aangeduid op luchtfoto (bron: geopunt.be)

Figuur 11: Zones 2 en 3 aangeduid op GRB (bron: geopunt.be)

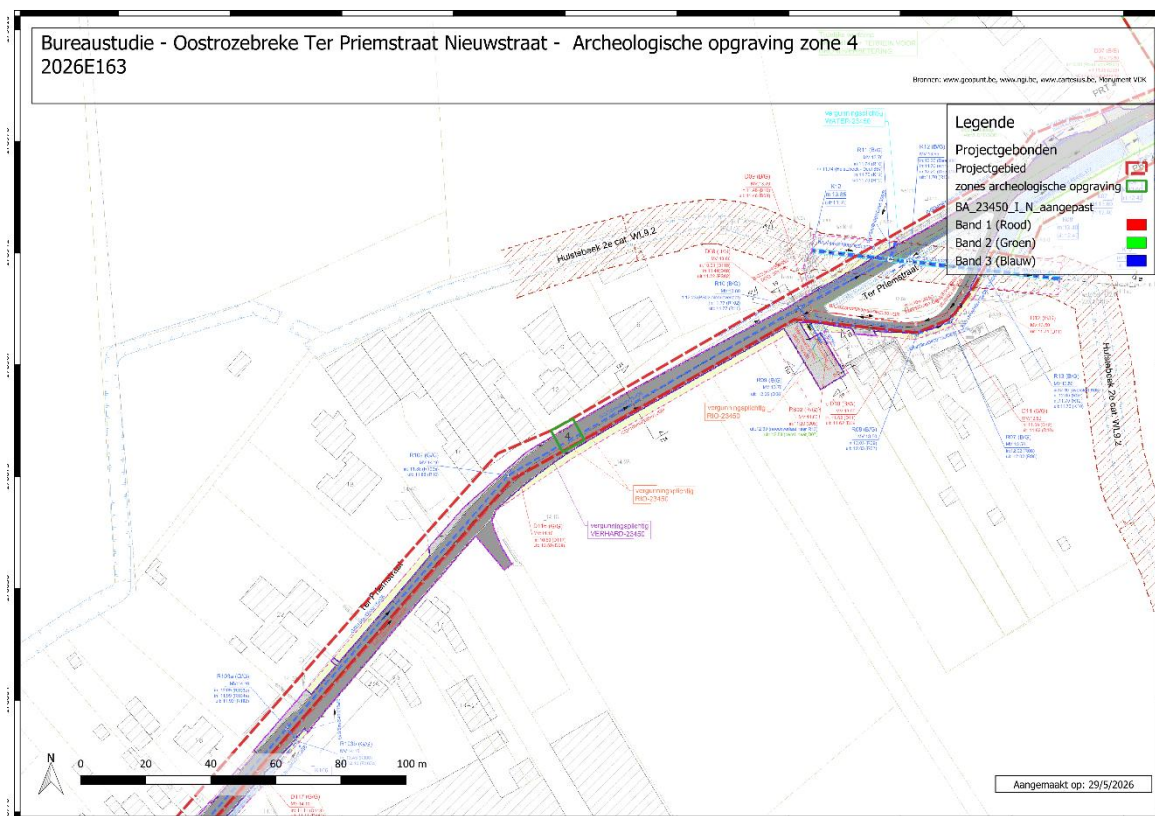
Figuur 12: Zones 2 en 3 aangeduid op geplande werken (bron: geopunt.be)

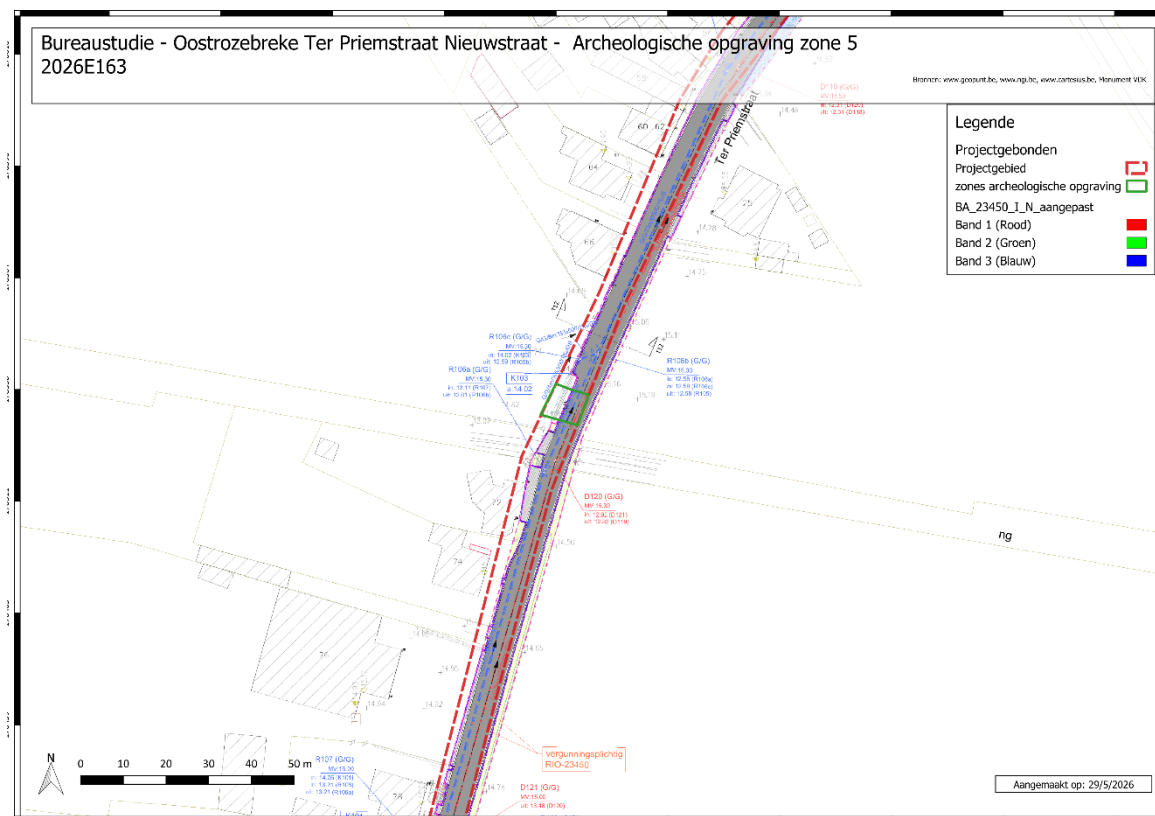
Figuur 13: Zones 4 en 5 aangeduid op luchtfoto (bron: geopunt.be)

Figuur 14: Zones 4 en 5 aangeduid op GRB (bron: geopunt.be)

Figuur 15: Zone 4 aangeduid op geplande werken (bron: geopunt.be)

Figuur 16: Zone 5 aangeduid op geplande werken (bron: goeupnt.be)

5.2. Vraagstelling

- Zijn er archeologische sporen aanwezig onder de verstoorde lagen? Zo ja, welke?
- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem (beschrijving + duiding)?
- Op welke diepte bevindt zich de natuurlijke bodem?
- Is er een begraven bodem aanwezig? Zo ja: wat is de dikte ervan?
- In welke mate hebben de huidige weginfrastructuur en nutsleidingen of het historische landgebruik enige verstoring van de bodem meegebracht?
- Is er een archeologisch niveau aanwezig en zo ja: op welke diepte bevindt zich dit?
- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Zijn er voorgangers van de betrokken wegtracés bewaard gebleven? Wat is hun aard, omvang, datering en conservatie?
- Zijn er sporen en resten die indicatie geven het gebruik van het terrein voorafgaand hun functie als wegtracé? Zo ja, waaruit bestaan deze? Wat is hun bewaringstoestand? Naar welke functie kunnen ze verwijzen?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?

5.3. Plan van aanpak

Na de uitbraak van huidige wegenis wordt op aangeven van de veldwerkleider de verschillende onderzoekszones afgegraven tot op het eerste archeologische niveau. De graafmachine die gebruikt wordt voor het aanleggen van de vlakken is van een type dat toelaat zowel horizontale vlakken aan te leggen als de stratigrafie te volgen en dat geen schade toebrengt aan de aangetroffen sporen. De graafbak heeft geen tanden. Er worden kleinere graafbakken voorzien om puinvullingen/verstoringen machinaal te verwijderen.

Vooraleer verdiept wordt naar een volgend vlak, worden alle grondsporen in het bovenliggende vlak steeds volledig afgewerkt. (Bak-) stenen structuren, vloeren en dergelijke worden niet uitgebroken, tenzij dit strikt noodzakelijk is voor de aanleg van een volgend vlak. Opendegelegde vlakken mogen niet betreden worden met de kraan en/of zwaar materieel tenzij rijplaten of een ander buffer zijn voorzien. Indien de grondwatertafelstad een correcte registratie van de aanwezige archeologische sporen en structuren hindert, dient er lokaal grondfilterbemaling geplaatst te worden.

Na de registratie van de sporen op het eerste vlak dient verder verdiept te worden naar een volgend archeologisch vlak en dit op aangeven van de veldwerkleider, de verstoringsdiepte (+ 0,20 m buffer) of tot moederbodem. Voor het onderzoek wordt, na het afronden van het eerste archeologisch niveau, verdiept naar een volgend archeologisch niveau of tot verstoringsdiepte. Bij de zones waar de nieuwe riolering op grote diepte zal worden geplaatst, dient te worden

gewezen op de mogelijkheid om te werken met een getrapte aanleg uit veiligheidsoverwegingen. De aanlegdiepte van iedere trap evenals hun breedte worden aangelegd op aangeven van de veldwerkleider.

Er dient bijkomend rekening te worden gehouden met een eventuele gefaseerde uitvoering van archeologisch onderzoek. Deze stemt volledig overeen met de eventuele gefaseerde uitvoering van de geplande werken, indien gewenst door de initiatiefnemer. Op heden is er echter nog geen informatie omtrent een eventuele fasering. Er wordt gewezen op een gedegen overleg tussen opdrachtgever, aannemer van de geplande werken en aannemer archeologie voorafgaand de opstart van de werken. De rapportering van de verschillende delen kan pas gebeuren nadat het projectgebied in haar totaliteit is onderzocht.

De uitvoering van het onderzoek gebeurt verder volgens de Code van Goede Praktijk, eventueel aangevuld met bijkomende maatregelen indien de sporen en/of vondsten daartoe aanleiding geven. Deze eventuele maatregelen worden bepaald door de erkend archeoloog. Voor een vlotte opvolging van de werken en het archeologisch onderzoek is een goede communicatie vereist tussen enerzijds aannemer en veldwerkleider archeologie. Staalname en conservatie dienen te gebeuren volgens de bepalingen zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden. Het gefundeerd kunnen beantwoorden van de vraagstelling is dus het evaluatiecriterium aan de hand waarvan de erkende archeoloog zal bepalen op het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.

De archeologische opgraving moet niet uitgevoerd worden indien de geplande bouwwerken waarvoor deze archeologienota wordt opgesteld, niet zullen worden uitgevoerd.

Indien bij de start van het onderzoek van het tracé blijkt dat opgraving steeds de verstoring van het bodemarchief aantoonst en alle relevante archeologische sporen en resten hier verdwenen zijn, kan de veldwerkleider steeds de afweging maken om andere delen van het onderzoeksterrein niet te onderzoeken wanneer hij de gedegen inschatting kan maken dat ook verder opgravingsonderzoek dezelfde verstoring en afwezigheid van enig archeologisch potentieel verder zal bevestigen. Deze afweging gebeurt steeds in overleg met het Agentschap Onroerend Erfgoed.

5.4. Staalname

Volgens de Code Van Goede Praktijk is staalname voor natuurwetenschappelijk onderzoek nodig als bij het onderzoek van een spoor concentraties van plantaardige, dierlijke of menselijke resten met kleine dimensies opgemerkt worden en als de kans reëel is dat er zich in het spoor microscopische organische resten bevinden. De beslissing om al dan niet stalen te nemen, gebeurt in functie van de onderzoeksvragen- en doelstellingen van de opgraving, maar ook in functie van de mogelijke aanwezigheid van natuurwetenschappelijk materiaal. Deze laatste zorgt ervoor dat onderzoeksresultaten kunnen verworven worden die buiten de op voorhand gestelde vraagstelling van het project vallen.

De beslissing om al dan niet stalen te nemen, gebeurt in functie van de onderzoeksvragen en -doelstellingen van de opgraving, maar ook in functie van de mogelijke aanwezigheid van natuurwetenschappelijk materiaal. Hieronder wordt nogmaals per deel van de onderzoeksvragen de staalname benadrukt. De staalname bedraagt minimaal 10% tot maximaal 15% van het totaalbudget voor veldwerk (exclusief kraanwerk). De materiaalcategorieën en hun geschatte hoeveelheid gebeuren volgens de afweging van de veldwerkleider op het terrein.

5.5. Criteria

Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden. Het gefundeerd kunnen beantwoorden van de vraagstelling is dus het evaluatiecriterium aan de hand waarvan de erkende archeoloog zal bepalen of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is. De archeologische opgraving moet niet uitgevoerd worden indien de geplande bouwwerken, waarvoor deze archeologienota wordt opgesteld, niet zullen worden uitgevoerd.

5.6. Schatting duur en kostenraming

Aangezien de exacte methodiek van de werken nog niet gekend is, kan op heden nog geen duur- of kostenraming worden opgesteld. Hier wordt opnieuw verwezen naar de nood aan een gedegen communicatie tussen de aannemer archeologie, de aannemer geplande werken en de opdrachtgever om tijdig de noodzakelijke duur en kost voor het archeologisch onderzoek te kunnen inschatten en incalculeren in de uitvoeringstermijn.

5.7. Gewenste competenties

- Minstens één van de uitvoerende archeologen dient ten minste 220 werkdagen veldervaring te hebben met onderzoek in lemige zandbodems.
- Gedurende het terreinwerk dient een (assistent-)aardkundige op afroep aanwezig te zijn bij het aanleggen, registeren en interpreteren van de referentieprofielen; voor het nemen van stalen, het bepalen van de analysestrategie en het uitvoeren en interpreteren van analyses. De (assistent-)aardkundige voert dit uit conform de bepalingen inzake referentieprofielen en aardkundige staalname (hoofdstuk 10.3 en 10.4 CvGP). De (assistent-)aardkundige moet beschikken over aantoonbare ervaring met lemige zandbodems.

6. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.